

NOVÁ PRAVIDLA HUMORU: „SPRÁVNÉ“ VTIPY PRO „SPRÁVNÉ“ LIDI

10.12.2025 - Tomáš Zítka | Strana svobodných občanů

Když vám v metru zakážou vtipnou reklamu na vodku, není to drobná epizoda z kulturních válek. Je to test, jestli ještě žijeme ve svobodné společnosti nebo už jen v pečlivě vystlané kleci, kde se smí říkat jen to, co je „bezpečné“ pro pocity progresivních aktivistů.

A než někdo mávne rukou, že „jde jen o reklamu“, máme čerstvou domácí zkoušku téhož. Karel Šíp teď sklízí bídu za vtip ve svém pořadu. Pointa: „U soudu stojí chlap za znásilnění a soudkyně se táže na obhajobu. Chlap odpoví, že kdyby měl u sebe baterku, nestalo by se to.“ Všichni „dobří“ a „uvědomělí“ se okamžitě shodli, že takové vtipy už jsou dnes za hranou.

Co k tomu říct: pokud je hranou to, že se někdo cítí dotčený, pak jsme si z humoru udělali minové pole. A čím víc lidí bude trvat na tom, že společnost se má řídit jejich momentálním pocitem, tím méně prostoru zůstane pro humor – a nakonec i pro normální debatu.

HUMOR SE NEDÁ DĚLAT NA VODÍTKU

Dělat dobrý humor nikdy nebylo snadné. Milan Markovič si nedávno povzdechl, že žijeme v době, kdy se bavič baví víc než divák. Inteligentní humor vytlačují scénky, které rozesmějí hlavně tvůrce, protože klaun je za smích placen. Teď k tomu přidáváme další level: poslední generaci skutečných bavičů (neklaunů) ještě peskujeme, jestli je ten který vtip „správný“.

Jenže v prostředí, kde se bavič musí dopředu bát, koho urazí, se humor dělat nedá. Vyškrtněte vtipy o policistech, blondýnách, homosexuálech a za chvíli už vám nezbuďte než mlčet. A ticho je přesně to, co se dnes prodává jako „citlivost“.

Možná proto se u nás nejlepšími stand-up komiky stali politici. Bohužel oni to, co říkají, myslí vážně a co víc, smát se jim přestává být bezpečné. Pokud chcete Silvestra strávit u televize a místo těchhle „osvědčených bavičů“ typu Milouš Jakeš, Petr Fiala, Danuše Nerudová nebo Markéta Pekarová Adamová zkusit něco opravdu ostrého, pusťte si raději „Mortality“ Rickyho Gervaise. Premiéra by se měla objevit na Netflixu 30. prosince 2025.

KDO JE RICKY GERVAIS (A PROČ JE PRO NĚ IDEÁLNÍ TERČ)

Ricky Gervais je britský komik, scenárista a herec. Proslavila ho britská verze The Office, pak seriály Extras a After Life. Jeho humor je suchý, krutě upřímný, rád sahá na místa, která jsou ve společnosti citlivá, a právě tím funguje.

Zároveň poslední dva roky není „jen komik“. Je spolumajitelem palírny Ellers Farm Distillery a propaguje Dutch Barn Orchard Vodka. Značku rozjel naplno a je do ní zapojený obličejem i jazykem včetně toho, že si z její propagace udělal vlastní komediální žánr.

Gervais je pro progresivistické aktivisty ideální terč: je slavný, je drzý, odmítá papouškovat morální poučky dnešní doby a hlavně dělá si legraci z jejich posvátných krav.

SUPERNATURE: „ŽENY NEMAJÍ PENISY“ (A PŘESTO SE SVĚT NEZBOŘÍ)

Například ve stand-upu Netflix speciálu SuperNature (2022) má pasáž, kde s typickou sarkastickou nadsázkou paroduje moderní ideu, že pohlaví je hlavně „pocit“. Hraje karikaturu nadšeného progresivisty, který s rozzářenýma očima oznamuje, že *„žena je dnes každý, kdo se tak cítí“*, a pointu vystřelí do kontrastu s biologií: *„...but meet me halfway, ladies: lose the cock.“* (...něco ve smyslu *„dobře, zkusme se potkat na půl cesty dámy: to jest bez toho penisu.“*) Pointa je tedy v typicky kousavé větě o tom, že lidem vyjde vstříc, když oni vyjdou vstříc jemu.

To je přesně ten druh humoru, který část lidí pobaví, část popudí a v demokracii je to úplně v pořádku. Protože demokracie není režim povinného souhlasu. Ve svobodné společnosti se prostě někdy řekne i něco, co řadu lidí naštve a svět se kvůli tomu nezboří.

Smyslem není někoho ponižovat. Smyslem je ukázat absurditu okamžiku, kdy se od celé společnosti chce, aby předstírala, že realita neexistuje jen proto, aby nikdo nebyl smutný. A když se tomu někdo nechce klanět, dostane nálepkou „nebezpečný“. Ve skutečnosti je ale takový člověk nebezpečný pouze pro absurdní ideologii, protože rozbíjí její křehkou kulisu.

ZLATÉ GLÓBY: KDYŽ NĚKDO ŘEKNE HOLLYWOODU PRAVDU

Když moderoval Zlaté glóby, udělal z nablýskaného sálu školní třídu. Slavným hercům bez obalu připomněl, že na pódiu kází morálku, ale v zákulisí berou peníze od autoritářských režimů a korporací. Pokrytectví tak husté, že by se dalo krájet.

Vypíchl třeba, že „woke“ hvězdy kází o lidské důstojnosti, zatímco samy točí pro Apple, Amazon nebo Disney – firmy, které si tu „důstojnost“ nechávají vyrábět v montovnách s dětskou prací a mzdou na hraně almužny. Prostě moderní otročina pro západní pohodlí.

Připomněl, že Hollywood má najednou plnou pusku morálního rozhořčení, jen je zvláštní, že se objevilo až po aférách typu Weinstein nebo Epstein. A pak pronesl větu, kterou by progresivní hlídací psi nejradši zapsali na seznam zakázaných látek: vezměte cenu, poděkujte agentovi a nepoučujte lidi politickými kázáními, protože nejste vzory, jste jen herci.

Tohle není jen „drzý humor“. To je veřejná služba. Gervais tam odvedl práci dvorního šaška – člověka, který může králi říct, že je nahý. A přesně to se v progresivních kruzích neodpouští. Proč? Protože progresivní ideologie se umí tvářit jako rebel, ale nesnese výsměch stejně jako starý dobrý puritán.

Ricky se nebojí dělat si legraci z náboženství, LGBT+, tlustých lidí, etnických menšin, ale taky třeba depresí, AIDS či smrti – zkrátka z čehokoli. Vezme tragédii a udělá z ní černý humor, protože bez černého humoru se tragédie často přežít nedá.

Například při Globes 2020 mluvil o After Life jako o seriálu o chlapovi, co chce spáchat sebevraždu, protože mu zemřela žena na rakovinu – a pak odpálil pointu: *„...ale druhá řada bude, takže se evidentně nezabil. Stejně jako Jeffrey Epstein.“* (narážka na Epsteina – miliardáře zapleteného do skandálu se zneužíváním nezletilých světovými woke elitami, který „oficiálně ve vězení spáchal sebevraždu“, ale ve skutečnosti tomu nikdo nevěří).

Glóby 2020 obsahovaly i jeho rýpnutí do církve během „roku filmů o pedofilech“, kde vedle dokumentů o R. Kellym a Leaving Neverland schválně přihodil i The Two Popes a připomněl tak stín skandálů kolem církve. Tedy film o papežích, kterému se v sále tleskalo... dokud nepřipomněl stín skandálů kolem církve. Publikum se smálo a sténalo, kamera zabrala Jonathan Pryce s výrazem „tohle fakt řekl?“.

Gervais má s náboženstvím jeden dlouhodobý spor: neuznává privilegium posvátnosti. Část publika a

komentátorů ho proto opakovaně označuje za „militantního ateistu“ a člověka, který „uráží víru“.

Jenže tady je přesně ten paradox dneška: ještě před patnácti lety vadily vtipy bez hranic hlavně konzervativním věřícím. Dnes vadí progresivistům, protože si mezitím vytvořili vlastní nové náboženství – gender, identitu, „bezpečné“ pocity. A stejně jako každé náboženství nesnesou rouhání. Princip je pořád stejný: „Tohle se nesmí říkat.“ Ricky je ale rouhač z povolání, takže to schválně řekne a ještě s úsměvem na tváři.

CAITLYN JENNER A „VĚČNÁ“ URAZITELNOST

Na Golden Globes 2016 si Gervais udělal legraci z Caitlyn Jenner. Vtip stál na tom, že jestli je Caitlyn hrdinka, tak možná i proto, že teď *„konečně bude líp řídit auto“* – narážka na její autonehodu. Aktivisté okamžitě vyjeli. Ricky na to suše řekl, že vtip o konkrétní osobě není automaticky transfobie, stejně jako vtip o Billu Cosbym (afroamerický komik) není automaticky rasismus.

ZAKÁZANÁ VODKA, ZAKÁZANÝ VTIP, ZAKÁZANÁ DOBA

Aktuálně Gervais rozvířil sociální sítě ještě z jiného důvodu. Zveřejnil návrhy reklam do londýnského metra pro Dutch Barn Orchard Vodka. Nejvíce rezonuje slogan: *„Welcome to London. Don't forget your stab vest.“* – tedy *„Vítejte v Londýně. Nezapomeňte bodnuzdornou vestu.“*

Podle Gervaise mu Transport for London (TfL), tedy instituce, která spravuje londýnskou MHD, tyto reklamy zakázalo. TfL odpovědělo, že nejvirálnější návrhy jim prý nebyly nikdy oficiálně předloženy, takže je nemohli zamítnout a že jiné reklamní verze Dutch Barn v metru běží. (zdroj: www.nme.com/news/tv/tfl-respond-to-ricky-gervais-claims-about-rejected-and-banned-ads-3904875; zdroj: www.ppc.land/tfl-denies-ricky-gervais-stab-vest-ad-rejection-claim-amid-train-attack/;

Můžeme se přít o to, jestli šlo o zákaz, nebo o marketingový šach. Ale nejdůležitější je něco jiného: I kdyby to byl virál, reflektuje reálný trend. A ten trend je jednoduchý – progresivismus se tváří jako hnutí tolerance, ale jeho reálným výstupem je stále častěji zákaz, umlčení a morální šikana.

TfL se hájí, že metro je veřejný prostor a u alkoholu platí přísnější pravidla. A že slogany typu *„bodnuzdorná vesta“* nebo *„pod zemí nadobro“* mohou být problematické

Spor s TfL měl Ricky už v srpnu 2024, kdy TfL prokazatelně požádalo Dutch Barn o úpravu reklamy se sloganem *„One day, you'll be underground for good.“* (Černý vtip na téma, že jednou skončíme pod zemí natrvalo – tedy v hrobě – a do té doby jezdíme pod zemí metrem.) Úřední argument zněl, že slogan by mohl naznačovat *„život je krátký, tak pij, dokud můžeš“* a tím podporovat nadměrné pití.

Šlo tedy o reálné posuzování satiry úředníkem. A výsledek byl typický: úředník čte humor doslova, protože úřední logika s nadsázkou neumí pracovat. Když satiru posuzuje paragraf, satira většinou tahá za kratší konec. Jenže jak to kdysi shrnul film *Lid versus Larry Flynt*: *„Přít se o vkusu je zbytečné... trestat výroky, jež někomu vadí, je nesmyslná norma.“*

„NEVHODNÉ“ - GUMOVÝ POJEM, KTERÝ NIČÍ SVOBODU

Co je vlastně na těch billboardech špatné? Nic nezákonného, žádná výzva k násilí. Jen temná satira.

Vtip o bodnuzdorné vestě míří na to, že Londýn řeší problém bodných útoků a bezpečnostní situace v části města je dlouhodobě špatná – v britských médiích a politice úplně běžné téma. (zdroj:

Progresivní reflex se ale neptá „Je to legální?“, nýbrž: „Je to pohodové? Neuráží to? Je to bezpečné pro pocity?“ A protože odpověď zní „ne“, následuje verdikt: „Nevhodné.“

Jenže v demokracii z dobrých důvodů platí jednoduché pravidlo: co není zakázáno, je povoleno. Zákon zná pojmy jako „protiprávní“ nebo „trestné“. Jestli máme být právním státem, musíme se držet zákona – ne nálad. Jenže progresivní svět tlačí novou kategorii: „legální, ale škodlivé“.

Tohle není žádná teorie. Evropská legislativa typu DSA pracuje přímo s kategorií „legální, ale škodlivý obsah“, o němž mají ve výsledku rozhodovat „experti“ a aktivisté bez demokratické legitimacy. (zdroj:

Jakmile ale zavedete pojem „škodlivé“ bez jasné právní definice, otevřete prostor pro libovůli. Každý aktivista si do něj schová, co chce, a pak bude tvrdit, že neomezuje svobodu, jen „chrání duševní pohodu“.

To není tolerance. To je nástroj moci. Kdo určuje, co je „škodlivé“, určuje, co se smí říkat. A kdo to dnes určuje? Ne voliči, ne parlament, ale armáda nevolených komisařů, neziskovek a „expertů na citlivost“.

PROGRESIVISMUS: TOLERANCE V UČEBNICI, NETOLERANCE V ULICI

Progresivismus se prodává jako hnutí laskavosti. V praxi ale často funguje podle jednoduché rovnice: tolerance pro souhlasící, ostrakizace pro nesouhlasící. Na billboardu je to „respektujme všechny“, v realitě „respektuj nás a mlč“.

Mechanismus je pořád stejný:

1. Vytvoří morální normu („správný názor“).
2. Z normy udělá identitu („kdo nesouhlasí, je špatný člověk“).
3. Z identity udělá moc (platformy, úřady, neziskovky, moderátoři).
4. A moc začne zakazovat, co se normě nehodí – vše „nevhodné“ či „škodlivé“.

Zatím jde o humor a reklamy. Zítřka to může být politika. Pozití historická interpretace.

PROČ SE ZESMĚŠŇOVÁNÍ NESMÍ ZAKAZOVAT

Humor je ventil. Společnost, která ventil vypíná, si zakládá na explozi. A speciálně my Češi bychom si právo na náš černý, švejkovský humor měli chránit, po staletí nám totiž pomáhal přečkávat těžké časy.

Rowan Atkinson (ano, Mr. Bean) to v roce 2012 v britském parlamentu řekl přesně: společnosti nepomůžeme zákazy urážek, ale tím, že zvýšíme její odolnost vůči nim. Jinak skončíme ve světě, kde kdokoli umlčí kohokoli jen tím, že prohlásí „jsem uražen“.

Atkinson tehdy varoval, že zákon proti „urážce“ je zbraň, která se časem rozšíří na všechno. A měl pravdu. Čím víc zakazujeme, tím křehčí jsme a tím snadněji se pak zakazuje úplně všechno. Dnes už se vtip považuje za „násilí slovem“.

Vtipy se dělaly o Churchillovi, o Reaganovi, o Havlovi. Demokratické země to přežily, protože chápaly, že výsměch je součást zdraví veřejného prostoru. Zkuste si ale udělat vtip o Putinovi v Rusku, o Si Ťin-pchingovi v Číně nebo o Kimovi v Severní Koreji. Tam už humor není „škodlivý obsah“. Tam je to trestný čin. (za když dnes na Západě začneme satiru dusit proto, že zraňuje pocity, tak neděláme nic jiného, než že se k nim přibližujeme.

ZÁVĚR: BUĎ VTIP NEBO KLEC

Ricky Gervais není politik. Je to komik s vodkou. A jeho billboardy nejsou nenávistný manifest, jsou to vtipy. Černé, ostré, občas přes čáru, ale pořád vtipy. A dokud je smíme říkat nahlas, jsme svobodní.

Ve chvíli, kdy začne platit „legální, ale škodlivé“, nejde o slušnost. Jde o cenzuru v rukavičkách. Takže až zase někdo zvedne prst a řekne „tohle ven nepatří“, zeptejme se: Je to nelegální? Není? Tak to pusťte ven. Kdo má nadhled, zasměje se a kdo v sobě pěstuje nenávist, najde si ji na čemkoli.

Svobodná společnost je hluk, třenice a spousta pitomostí. Uklizená klec je ticho, pořádek a jeden povolený názor. Otázka zní, co je vám bližší: povinný „klid a řád“ nebo autentický život se vším nepořádkem, chybami a nedokonalostmi, které k němu patří?

Publikováno dne 6.11.2025 na webu PARLAMENTNÍ LISTY pod názvem: „Nová pravidla humoru: ‚Správné vtipy pro ‚správné‘ lidi‘“ (prolink: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Nova-pravidla-humoru-Spravne-vtipy-pro-spravne-lidi-783421>)

Všechny články autora dostupné na www.blogosvet.cz (prolink: <https://www.blogosvet.cz/author/tomas-zitko-qAlYk>)

Použité zdroje:

<https://www.gamereactor.cz/dalsi-stand-up-special-rickyho-gervaise-na-netflixu-dorazi-na-konci-prosi-nce-1897713/>

<https://www.lewissilkin.com/insights/2024/09/05/tfl-ad-ban-represents-a-good-day-in-the-office-for-ricky-gervais-102jib3>

www.nme.com/news/tv/ricky-gervais-criticised-for-transphobic-jokes-in-special-supernature-3232661

www.rev.com/transcripts/ricky-gervais-2020-golden-globes-speech-transcript

www.spectator.co.uk/article/full-text-ricky-gervais-golden-globes-speech/

www.highsnobiety.com/p/ricky-gervais-golden-globes-2020-opening-monologue/

www.rev.com/transcripts/ricky-gervais-2020-golden-globes-speech-transcript

www.spectator.co.uk/article/full-text-ricky-gervais-golden-globes-speech/

www.justjared.com/2020/01/05/jonathan-pryce-doesnt-seem-amused-by-ricky-gervais-two-popes-joke-at-golden-globes-2020/

www.azquotes.com/author/5454-Ricky_Gervais/tag/atheism

www.attitude.co.uk/culture/film-tv/ricky-gervais-brands-those-offended-by-transphobic-caitlyn-jenner-joke-whiny-cts-287380/

www.ppc.land/tfl-denies-ricky-gervais-stab-vest-ad-rejection-claim-amid-train-attack/

www.nme.com/news/tv/tfl-respond-to-ricky-gervais-claims-about-rejected-and-banned-ads-3904875

www.harro.com/2025/11/03/ricky-gervais-clashes-with-london-transport-body-over-rejected-vodka-ad

s/

www.marketing-beat.co.uk/2024/08/23/ricky-gervais-dutch-barn-vodka/

www.gbnews.com/celebrity/ricky-gervais-sadiq-khan-tfl-banned-advert-dutch-barn-vodka

www.marketing-beat.co.uk/2024/08/23/ricky-gervais-dutch-barn-vodka/

www.7news.com.au/news/world/attention-turns-to-ricky-gervais-dutch-barn-vodka-ads-after-mass-stabbing-attack-on-train-in-england-c-20556247

Více než 50 nevládních organizací z celé Evropy žádá Evropskou komisi o revizi cenzurní legislativy DSA

www.42rulesforlife.com/rowan-atkinson-on-free-speech/

www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/russia

www.amnesty.org/en/location/asia-and-the-pacific/east-asia/china/report-china/

Obrázky:

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=1355136262650633&set=a.302852257879044>

<https://ppc.land/tfl-denies-ricky-gervais-stab-vest-ad-rejection-claim-amid-train-attack/>

<https://www.facebook.com/rickygervais/posts/we-had-an-official-complaint-from-a-lovely-gentleman-about-this-billboard-he-cla/1383267379837521/>

<https://www.facebook.com/britishstandupcomedyfans/photos/ricky-gervais-new-post-is-going-viral-/1275164411306559/>

<https://svobodni.cz/novinky/nova-pravidla-humoru-spravne-vtipy-pro-spravne-lidi>